Academiejaar 2006-2007

Lessius HOGESCHOOL

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 1

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp	Semester	Deeltijds
Algemene psychologie		5	1	deel 1
Sociale psychologie		5	1	deel 2
Persoonlijkheidspsychologie		5	1	deel 1
Ontwikkelingspsychologie		5	2	deel 1
Gedragsneurowetenschappen		5	1	deel 2
Sociologie en cross-culturele psychologie		4	2	deel 1
Pedagogie		4	1	deel 2
Practicum psychodiagnostiek		5	2	deel 1
Werkvelden		5	2	deel 2
Geïntegreerd werkcollege		5	2	deel 2
Statistiek I		4	1	deel 1
Psychodiagnostiek I		4	2	deel 2
Gesprekstechnieken I		4	1	deel 2

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-) pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.
Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.
Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.
Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie*, *Pedagogie*, *Ontwikkelingspsychologie*, *Sociale Psychologie* en *Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen, zoals *Filosofie*, *Recht* en *Sociologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit één van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid
De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken
De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren
De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen
De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren
De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collegas.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen
De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken
De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken
De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Algemene psychologie

Code: TP1oAlgPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: SCHOUPPE Hugo
Coördinator: SCHOUPPE Hugo

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Algemene psychologie

Inhoud

In het eerste hoofdstuk wordt de psychologie als wetenschap gesitueerd. De term wordt gedefinieerd en er wordt kort op de geschiedenis van de psychologie ingegaan. Daarnaast wordt de wetenschappelijke psychologie ook geplaatst naast mensenkennis en pseudo-wetenschappen zoals parapsychologie.

Een overzicht van het vakgebied wordt gegeven in hoofdstuk 2. Nadat enkele mogelijke indelingen worden gesuggereerd, wordt geopteerd voor een indeling in de vijf basisdisciplines: methodenleer, functieleer, persoonlijkheidsleer, ontwikkelingsleer en sociale psychologie. Van iedere basisdiscipline worden twee specialismen als voorbeeld opgenomen.

In hoofdstuk 3 komen de onderzoeksmethoden in de psychologie aan bod. Naast beschrijvend (observatie, vragenlijst, interview) en relationeel onderzoek ligt de nadruk op de beschrijving van experimenteel onderzoek.

De eerste 3 hoofdstukken vormen een inleiding tot het vakgebied en geven een antwoord op de vraag: "wat is psychologie?". In de volgende hoofdstukken komen de klassieke thema's van de functieleer aan bod.

Hoofdstuk 4 handelt over de waarneming. Na een korte bespreking van het visuele systeem worden de data-gestuurde en conceptueel gestuurde waarneming besproken. Drie argumenten voor deze laatste benadering worden gegeven: perceptuele constanten, illusies en de organisatie van de waarneming. Beide benaderingen worden ook toegepast op het gebied van de meting van de waarnemingsdrempels en signaaldetectie.

Het geheugen komt aan bod in hoofdstuk 5. De structuur en de werking van het menselijke geheugen wordt besproken vanuit een informatieverwerkende benadering. Qua structuur wordt ingegaan op de mogelijke componenten van het menselijk geheugen en de representatie van informatie. Voor wat betreft de werking van het geheugen worden enkele processen besproken zoals vergeten, ophalen van informatie en aandacht.

In hoofdstuk 6 komen de klassieke en operante conditionering, samen met hun uitgebreide begrippenarsenaal, aan bod. Zowel de proefopstelling als resultaten als praktische toepassingen worden besproken. In het bijzonder wordt kort ingegaan op de leerpsychologische fundering van de gedragstherapie.

Emotie vormt het thema van hoofdstuk 7. Eerst wordt kort ingegaan op de biologische basis van emoties. Daarna wordt de 2-factoren theorie van Schachter besproken waarin emoties zowel een gevolg kunnen zijn van een interne (lichamelijke) toestand als van externe factoren. Tot slot wordt kort het fenomeen van emotionele intelligentie aangesneden.

Hoofdstuk 8 bespreekt de menselijke motivatie. Na enkele klassieke motivatietheorieën zoals deze van Maslow, Herzberg en McGregor komen ook de recentere billijkheidstheorie en de verwachtingstheorie aan bod.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Toelichting

In het opleidingsonderdeel Algemene Psychologie wordt veel verwezen naar wetenschappelijke studies. De studenten dienen de brontekst van de geciteerde experimenten zelfstandig te kunnen opzoeken. Hiervoor moeten zij de bibliografische hulpmiddelen die aanwezig zijn op de hogeschool kunnen gebruiken (bibiotheek, LIBIS, online databanken).

Vele psychologische theorieën zijn abstract en worden maar duidelijk als ze kunnen toegepast worden in concrete situaties. In de cursus worden vele voorbeelden gegeven maar de studenten worden gestimuleerd om zelf voorbeelden te vinden. Daarbij worden ze ook gestimuleerd om kritisch met de leerstof om te gaan.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Toelichting

Psychologie is een empirische wetenschap en als zodanig baseert ze haar stellingen op proefondervindelijke resultaten. Psychologische uitspraken worden in deze cursus dan ook telkens gestoffeerd met experimentele resultaten.

De studenten dienen het opzet, de resultaten en de conclusie van ieder experiment te kennen. Bovendien moeten ze ook kunnen aangeven waarom bepaalde conclusies wel of niet kunnen getrokken worden uit een proefopzet.

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

Schouppe, H. (2006). Algemene psychologie. Een inleiding in de functieleer. Assen: VanGorcum, 228 blz, ISBN 90 232 213 0, €24,50.
Eigen nota's en slides.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- groepswerk

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar interactiviteit tussen student en docent.

Daarnaast dient de student in kleine groep een wetenschappelijk experiment uit te werken. Hiervoor dienen ze samen te werken met studenten uit de opleiding Logopedie en Audiologie. De concrete uitwerking van deze opdracht wordt bij de start van de cursus toegelicht.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: groepswerk

Omschrijving

Het examen bestaat uit een meerkeuze vraag gedeelte (12 ptn), korte open vragen (5 ptn) en de opdracht (3 ptn).

Het meerkeuze gedeelte werkt met giscorrectie, waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag). Het meerkeuze gedeelte peilt zowel naar kennis (bv. definitie van een concept) als inzicht (bv. de

studenten dienen zelf een berekening te doen).

Met de korte open vragen kan zowel naar kennis, inzicht als kritische ingesteldheid gepeild worden.

De opdracht bestaat in een groepswerk, de deelname aan een onderzoek en een korte rapportering van dat onderzoek.

Er is een proefexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof. Dit examen is facultatief. De resultaten worden niet opgenomen in de eindbeoordeling.

Begeleiding

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is hij bereikbaar.

Er zijn geen afzonderlijke monitoraten voorzien voor dit opleidingsonderdeel.

Sociale psychologie

Code: TP1oSocPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: VAN VAERENBERGH Griet
Coördinator: VAN VAERENBERGH Griet

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociale psychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk "Introductie" staan we stil bij wat sociale psychologie is en tonen we aan in welk opzicht deze discipline verschilt van en verwant is aan andere disciplines. Daarnaast volgt een korte historiek van de sociale psychologie.

In een tweede hoofdstuk "Onderzoeksmethoden" bespreken we hoe sociaal-psychologisch onderzoek wordt verricht, namelijk hoe ideeën ontwikkeld, verfijnd en getest worden.

Het volgende hoofdstuk "Persoonsperceptie" gaat over hoe we anderen leren kennen, hoe we denken over anderen. Eerst belichten we de elementen van sociale perceptie, daarnaast worden de attributietheorieën uiteengezet, namelijk hoe we verklaringen zoeken voor het gedrag van anderen. Ten slotte wordt ook besproken hoe er vaak vertekeningen voorkomen in onze perceptie.

Het hoofdstuk "Conformiteit" onderzoekt drie vormen van sociale beïnvloeding: 1) hoe personen zich aan groepsnormen conformeren, 2) welke strategieën iemand hanteert om inwilliging van een direct verzoek te bekomen en 3) oorzaken en gevolgen van gehoorzaamheid aan autoriteiten.

Het hoofdstuk "Groepsprocessen" behandelt de sociale beïnvloeding in groepsverband. We bekijken hoe het gedrag van een individu door de aanwezigheid van anderen wordt beïnvloed, in faciliterende en belemmerende zin.

In het hoofdstuk "Anderen helpen" wordt gekeken naar de motivationele, situationele, persoonsgebonden en interpersoonlijke factoren van hulpvaardig gedrag.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten doen kennis op over het gedrag van de mens bekeken vanuit een sociale context. Zij zoeken hierbij naar wetenschappelijke verklaringen en onderscheiden dit van de pseudowetenschappelijke kant van de psychologie. Studenten leren wetenschappelijk onderzoek te begrijpen, op te zetten en uiteen te zetten (competentie 1+2).

Studenten slikken niet gewoon de stof, maar denken na over wat gezegd wordt, formuleren opmerkingen, leren interpreteren, zoeken verder door eigen voorbeelden, eigen toepassingen, enz. en worden in het hoorcollege gestimuleerd vragen te stellen over wat hen aangeboden wordt (competentie 3).

Zij zijn er bovendien toe in staat de theorieën binnen de sociale psychologie niet enkel te beperken tot het hoorcollege maar na te gaan in hoeverre bepaalde theorieën toe te passen zijn op hun eigen leven, op het dagelijks leven, op het latere beroepsleven door in het hoorcollege concrete voorbeelden aan te geven van het werkveld (competentie 4).

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau:

toepassen)
2. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: toepassen)
3. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
4. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
5. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten worden gestimuleerd zelf onderzoek binnen sociale psychologie op te zetten. Enerzijds wordt regelmatig in het hoorcollege gevraagd zelf resultaten te voorspellen, zelf onafhankelijke en afhankelijke variabelen te formuleren. Anderzijds mogen studenten zelf "het veld" in trekken en een sociaal-psychologisch experiment opzetten, zodat ze de moeilijkheidsgraad en nauwkeurigheid hiervan ondervinden. Dit wordt evenwel niet geëvalueerd maar wel in het hoorcollege naar voren gebracht en in groep besproken (competentie 1+2+3).

Studenten kunnen wetenschappelijk onderzoek, besproken in het hoorcollege, nauwgezet uiteenzetten, resultaten van experimenten weergeven, tabellen met resultaten van experimenten interpreteren en verklaren, wetenschappelijke theorieën tegenover elkaar zetten, tegenstellingen ontdekken (competentie 4+5).

Leermiddelen

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Brehm, S.S., Kassin, S.M., Fein, S., & Mervielde, I. (2000). *Sociale psychologie. [Social psychology]*. Gent: Academia Press.

Powerpoint slides op Toledo.

Eigen nota's van in het hoorcollege.

Aanbevolen leermiddelen

Breckler, S.J., Olson, J.M., & Wiggins, E.C. (2005). *Social Psychology Alive*. Belmont, USA: Thomson Wadsworth.

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd waarbij studenten gestimuleerd worden vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Er wordt regelmatig gewerkt met audiovisueel materiaal dat in het hoorcollege zelf met en door de studenten besproken wordt.

Evaluatie

Types

- mondeling examen

Omschrijving

Elke student krijgt drie vragen, met voorbereidingstijd. Op het examenmoment zelf worden bij elke vraag nog bijvragen gesteld. De examenvragen zijn zo opgesteld dat aan de algemene en (beroeps)specifieke competenties voldaan wordt: elke student krijgt kennisvragen (algemene competentie 1+2, beroepsspecifieke competentie 4), inzichts- en toepassingsvragen (algemene competentie 3+4, beroepsspecifieke competentie 5).

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt een monitoraat voorzien ter voorbereiding van het mondeling examen. In dit monitoraat kunnen voorbeeldvragen

aan bod komen en zaken die vanuit het hoorcollege niet voldoende duidelijk zouden zijn, bekeken worden.

Persoonlijkheidspsychologie

Code: TP1oPersPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: LAFOSSE Christophe
Coördinator: LAFOSSE Christophe

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Persoonlijkheidspsychologie

Inhoud

Algemeen overzicht in de Psychologie van het Individu/Persoon of ook Differentiële Psychologie.
Deel 1. Biologische basis van het individueel menselijk gedrag
Deel 2. Intelligentie
2.1. definitie en begripsvorming
2.2. theorieën over intelligentie
2.3. nature-nurture debat betreffende intelligentie
Deel 3. Persoonlijkheid
3.1. definitie en begripsomschrijving
3.2. theorieën : psychodynamisch, humanistische theorie, cognitivisme, ¨belevingsonderzoek via classe-analyse, trektheorie, sociale leertheorie
3.3. inleiding op de psychopathologie

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 / BD / Algemene psychologie
- Ba1 / BD / Sociale psychologie

Leermiddelen

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal

Verplichte leermiddelen

cursusmateriaal acco
slides toledo

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

30 mc vragen met giscorrectie met inzichtsvragen en toepassingsvragen

Begeleiding

vragen kunnen per e-mail voorgelegd worden aan de docent
algemene up-date en FAQ via Toledo

Ontwikkelingspsychologie

Code: TP1oOntwPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: VANDERVEKEN Hilde
Coördinator: VANDERVEKEN Hilde

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Ontwikkelingspsychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk komen de inhoud en de methoden van de ontwikkelingspsychologie aan bod. De volgende hoofdstukken behandelen de opeenvolgende levensfasen : de prenatale periode en het eerste levensjaar, het tweede en derde levensjaar, de kleuter en het schoolkind, jeugdjaren I: lichamelijke en psychosociale ontwikkeling, jeugdjaren II: op de grens van de volwassenheid en de fase van de volwassen en oudere mens.

In de opeenvolgende levensfasen komen o.a. volgende thema's aan bod : de lichamelijke en psychomotorische ontwikkeling, de persoonlijkheids- en psychosociale ontwikkeling, de taalontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling.

Waar van toepassing wordt verder ingegaan op enkele ontwikkelingspsychologische theorieën.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Toelichting

Bij de psychologische diagnostiek en bij klinische observatie is het van belang voldoende kennis en inzicht te hebben over de verschillende ontwikkelingsfasen en over de soorten ontwikkelingen van de mens. Daarnaast is een overzicht van de fundamentele theorieën en visies die het gedrag en het psychisch functioneren van de mens in zijn totale levensloop kunnen benoemen en beschrijven, onontbeerlijk om de bevindingen te verwerken en te interpreteren. Er wordt tevens verwacht dat de student zijn kennis kan toepassen.
Studenten worden tijdens het hoorcollege aangemoedigd om te reflecteren over de aangeboden leerstof en om hierover vragen te stellen.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
2. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 / BD / Algemene psychologie

Competenties

Inzichten uit het opleidingsonderdeel Algemene Psychologie komen regelmatig aan bod. De student moet voorkennis hebben met betrekking tot de waarneming, het geheugen en de leerprocessen.

Leermiddelen

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Handboek : Mönks, F.J., & Knoers, A.M.P. (2004). Ontwikkelingspsychologie. Inleiding tot de verschillende deelgebieden. (12e dr.). Assen: Koninklijke Van Gorcum.

Eigen nota's.

Powerpoint slides.

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Omschrijving

Het hoorcollege wordt afgewisseld met een meer interactieve werkvorm aan de hand van het gebruik van vragen en kleine opdrachten en het actief gebruik van het eigen ervaringsmateriaal.

Tijdens het hoorcollege wordt er gebruik gemaakt van audiovisueel materiaal ter illustratie van de aangebrachte leerstof.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het schriftelijk examen gaat na in welke mate de student de vooropgestelde competenties bereikt heeft. Het examen omvat enkele grotere open vragen waarop de student een ruimer antwoord moet geven. Daarnaast worden begrippen aangeboden die omschreven en gesitueerd moeten worden in de levensloop, in de ontwikkelingspsychologische theorieën en in de thema's van de ontwikkeling.

De vragen peilen zowel naar kennis als naar het vermogen van de student om de leerstof toe te passen en er inzicht in te verwerven.

Begeleiding

In het handboek vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geven tot vrijblijvende self-assessment.

Vragen en bedenkingen over de leerstof kunnen steeds geformuleerd worden buiten en tijdens de lessen.

Gedragsneurowetenschappen

Code: TP1oGedrNeuro
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: VAN VAERENBERGH Griet
Coördinator: VAN VAERENBERGH Griet

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gedragsneurowetenschappen

Inhoud

Het eerste deel "Algemene structuur en werking van het zenuwstelsel" bevat vier hoofdstukken.

In het eerste hoofdstuk "Inleiding" wordt de neurofysiologie gesitueerd en een indeling van het zenuwstelsel gemaakt.

Het tweede hoofdstuk "De cellen van het zenuwstelsel" behandelt de structuur en functies van de zenuwcel en de gliacellen.

In het derde hoofdstuk "De zenuwgeleiding" staan we stil bij de rustpotentiaal, de actiepotentiaal en de synaptische overdracht om in het laatste hoofdstuk "Beïnvloeding van de synapswerking" verschillende transmitterstoffen en gedragsveranderingen te bespreken.

Het tweede deel "De verschillende onderdelen en hun functies" bevat eveneens vier hoofdstukken.

In het eerste hoofdstuk "Bouw van de grote hersenen" wordt stilgestaan bij de cerebrale cortex en de vezelbanen van de witte stof.

Het tweede hoofdstuk "Functionele gebieden op de cerebrale cortex" bekijkt de lokalisatieproblematiek, de primaire sensorische & motorische gebieden op de cortex en de sensorische & motorische associatie- & integratiezones.

Het derde hoofdstuk behandelt "De kleine hersenen", zowel ligging en bouw van het cerebellum als de functies in het gedrag.

In het vierde hoofdstuk staan we stil bij "De tussenhersenen" waarin de thalamus, de hypothalamus & hypofyse, de epifyse & de habenula, en het limbisch systeem aan bod komt.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten doen kennis op over de structuur en werking van het zenuwstelsel. Daarnaast wordt kennis vergaard over de mate waarin de hersenen de verschillende functies van het gedrag bepalen. Studenten doen inzicht op in de mate waarin gedrag biologisch bepaald is, in de brug die geslaan wordt tussen psychologie en biologie, in de modern-wetenschappelijke benaderin van het gedrag (competentie 1+2).

Studenten slikken niet gewoon de stof, maar denken na over wat gezegd wordt, formuleren opmerkingen, leren interpreteren, zoeken verder door eigen voorbeelden, eigen toepassingen, enz. en worden in het hoorcollege gestimuleerd vragen te stellen over wat hen aangeboden wordt (competentie 3).

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten kunnen aangeven welke dysfuncties in de hersenen oorzaak zijn van bepaalde stoornissen of afwijkende gedragingen (competentie 1).

Studenten kunnen wetenschappelijk onderzoek, besproken in het hoorcollege, nauwgezet uiteenzetten, wetenschappelijke theorieën tegenover elkaar zetten, tegenstellingen ontdekken (competentie 2).

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 / BD / Algemene psychologie

Leermiddelen

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Craeynest, P. (2001). *Het menselijk brein. Neurofysiologie voor de gedragswetenschappen*. Leuven: Acco.

Powerpoint slides op Toledo.

Eigen nota's van in het hoorcollege.

Aanbevolen leermiddelen

Carter, R. (1998). *Het brein in kaart. Op verkenningstocht door de menselijke hersenen*. Abcoude: Uniepers en Segment B.V./Natuur & Techniek.

Greenfield, S. (2001). *Brain story. Ontsluiting van onze raadselachtige binnenwereld*. AH Baarn: Bosch & Keuning.

Kolb, B., & Whishaw, I.Q. (1998). *Fundamentals of human neuropsychology*. New York: W.H. Freeman & Company.

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd waarbij studenten gestimuleerd worden vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Er wordt regelmatig gewerkt met audiovisueel materiaal dat in het hoorcollege zelf met en door de studenten besproken wordt.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het examen bestaat uit een reeks van meerkeuzevragen met een gewogen correctie voor raden. Daarnaast worden ook een aantal korte open vragen gesteld. Er wordt zowel naar kennis als naar inzicht en toepassing gepeild zodat aan alle algemene en beroepsspecifieke competenties voldaan wordt.

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt een monitoraat voorzien ter voorbereiding van het schriftelijk examen. In dit monitoraat kunnen voorbeeldvragen aan bod komen en zaken die vanuit het hoorcollege niet voldoende duidelijk zouden zijn, bekeken worden.

Sociologie en cross-culturele psychologie

Code: TP1oSocCross
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: CRAEYNEST Miet
Coördinator: CRAEYNEST Miet

Vaktype

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociologie en cross-culturele psychologie

Inhoud

De cursus is in de eerste plaats een inleiding in de sociologie, maar wordt zoveel mogelijk concreet ingevuld met interculturele thema's.

In een eerste hoofdstuk staan we stil bij de sociologie als kritische wetenschap die relativerend en relaterend te werk gaat. Vervolgens gaan we na hoe de sociologie als empirische wetenschap aan onderzoek doet. De daaropvolgende hoofdstukken behandelen enkele specifieke sociologische topics. Achtereenvolgens komen sociaal gedrag, socialisatie, groeperingen, cultuur, macht, sociale ongelijkheid en sociale verandering aan bod.

Tenslotte wordt ingegaan op enkele actuele interculturele thema's zoals racisme.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten doen kennis op over ons sociaal gedrag binnen een macro-, meso- en microsociologische context. Ze nemen niet zomaar aan wat er gesteld wordt, maar leren er kritisch over reflecteren. Bovendien leren ze ook creatief om te gaan met de stof door bij de theorie zelf toepassingen te bedenken, alsook de stof inzichtelijk te koppelen aan nieuwe informatie.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
2. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Toelichting

Studenten leren op eeen zelfstandige manier kritisch na te denken over een een hoeveelheid van informatie die op ons afkomt. Ze leren onderzoeksresultaten te begrijpen en interpreteren, alsook de relevantie ervan te koppelen aan de dagdagelijkse praktijk.

Leermiddelen

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Hendrix, H. (2005). Werkboek Sociologie. Soest: Nelissen, 12e herziene druk

Powerpoint slides en aangeboden teksten op Toledo

Eigen nota's van in het hoorcollege

Aanbevolen leermiddelen

Het wordt aanbevolen de actualiteit te volgen

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd waarbij studenten gestimuleerd worden vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Er wordt regelmatig gewerkt met audiovisueel materiaal dat in het hoorcollege zelf met en door de studenten besproken wordt.

Evaluatie

Types

- Andere: Schriftelijk examen met gesloten boek

Omschrijving

Het schriftelijk examen gaat na in welke mate de student de vooropgestelde competenties bereikt heeft. Het examen omvat enkele grotere open vragen waarop de student een ruimer antwoord moet geven. Daarnaast worden begrippen aangeboden die omschreven en gesitueerd moeten worden binnen de cursus.

De vragen peilen zowel naar kennis, inzicht en toepassing, zodat aan de algemene en beroepsspecifieke competenties wordt voldaan.

Begeleiding

In het handboek vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geven tot vrijblijvende zelftoetsing.

Daarnaast kunnen studenten na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector.

Pedagogie

Code: TP1oPedag
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: THEUNIS Lut
Coördinator: THEUNIS Lut

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Pedagogie

Inhoud

- Er wordt gestart met een beschrijving van het opvoedingsmodel, er wordt een definitie van 'opvoeden' gegeven en de verschillende dimensies waarop dit handelen kan plaatsvinden worden beschreven.
- Vervolgens wordt het 'opvoedingsproces' beschreven: de verschillende opvoedingsvariabelen, hun onderlinge samenhang en de beïnvloedende factoren worden met mekaar vergeleken. Deze paragraaf eindigt met een vergelijking van de opvoedingsmodellen van Rink, Kok en Belsky en met het balansmodel.
- Een optimale kinderlijke ontwikkeling wordt gestimuleerd door vier opvoedingstaken die achtereenvolgens worden besproken: het aangaan van een opvoeder -kind relatie, de ouderlijke vaardigheden, de opvoedingsstijl, een ontwikkelingsstimulerende vormgeving van de sociale en materiële leefomgeving en het opnemen van ouderlijke verantwoordelijkheden.
- De verschillende vormen en niveaus van opvoedingsproblemen en van opvoedingsondersteuning worden besproken.
- Struikelblokken in de opvoeding: het coërcief proces, structureren, disciplineren en sturen, ongewenst gedrag hanteren, conflicthantering, enz.
- De theoretische omkadering van de vorige hoofdstukken wordt gebruikt om de problematische opvoedingssituatie te analyseren.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Toelichting

Het opleidingsonderdeel wil studenten theoretische denkkaders aanreiken die toelaten
- de pedagogische realiteit kritisch te analyseren en te beschrijven;
- de interactie tussen de kinderlijke ontwikkeling en de opvoedingssituatie te begrijpen en te omschrijven;
- de interactie tussen problematische opvoedingssituaties en een pathologische kinderlijke ontwikkelingen te begrijpen, te verklaren en te beschrijven.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: weten)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: weten)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren.

(Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

geen voorkennis vereist

Leermiddelen

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

- Theunis, L. (2006). *Algemene pedagogie.* Antwerpen: Lessiushogeschool - departement toegepaste psychologie. - Onuitgegeven cursus.
  Deze cursus bevat een theoretisch gedeelte en een aantal casussen. Studenten kunnen tijdens het gesloten boek examen hun deel 'casussen' slechts raadplegen indien op deze blaren geen notities staan!
- Powerpoint presentaties van de lessen en van de oefeningen.
- Volgende reportages behoren eveneens tot de verplichte leerstof:
  - Ter Wende Leuven - probleemkinderen
  - De moeder van George T.
  Van de student wordt verwacht dat hij de opvoedingssituaties die in beide reportages geschetst worden, herkent en kan toepassen tijdens de oefeningen en tijdens het examen.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- Andere: casusgestuurd onderwijs

Omschrijving

Elk hoofdstuk van de cursus wordt via gerichte oefeningen toegepast op een aantal casussen en reportages (zie verplichte leerstof). Deze oefeningen worden geformuleerd in de doelstellingen en oefeningen die in het begin van ieder hoofdstuk worden geformuleerd en die op het einde van elke les besproken worden. Het is de bedoeling dat de studenten deze oefeningen voorbereiden zodat tijdens de les hierover een klassegesprek kan ontstaan.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: Het examen verloopt schriftelijk gesloten boek.

Omschrijving

Er worden drie open vragen gesteld waarbij gepeild wordt naar de kennis van en het inzicht in de leerstof door de leerstof te laten toepassen op de gekende casussen en reportages (zie verplichte leerstof). Examenvragen zullen expliciet naar de casussen en reportages verwijzen. Van de student wordt verwacht hij de situaties uit de reportages herkent en kent en als zodanig kan toepassen tijdens oefenvragen. Verder worden er over de theoretische kennis van de leerstof nog enkele open vragen gesteld.

- eerste examenperiode: het examen verloopt schriftelijk gesloten boek en omvat de leerstof van de cursus, de powerpoint presentaties en de verplichte casussen en reportages.
- derde examenperiode: idem.

Begeleiding

Er wordt begeleiding geboden door na elk hoofdstuk de oefeningen in een klassegesprek te bespreken en toe te lichten. Voor, tijdens en na de lessen worden vragen besproken omtrent de leerstof. Op vraag van studenten kan er een bijkomend monitoriaat voorzien worden.

Practicum psychodiagnostiek

Code: TP1oPrPsyDiagn
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Hermans Noortje, LAMBERT Karen, Paradis Dominique, YALçIN Ozdem
Coördinator: DECALUWE Veerle

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum psychodiagnostiek

Inhoud

PRACTICUM PSYCHODIAGNOSTIEK 1STE JAAR BACHELOR TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE

In de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie zijn tests en wetenschappelijk verantwoorde observaties zeer belangrijke tools in een psychologisch onderzoek.
In het eerste opleidingsjaar leren de studenten adequaat gebruik te maken van observatiemethoden (deel I) en testmethoden (deel II).
In deel I komen de voorwaarden aan de orde waaraan wetenschappelijk verantwoord observeren moet voldoen, de doelstelling van observeren en de diverse observatiesystemen in relatie met de onderzoeksvraag. Ruime aandacht wordt besteed aan het rapporteren waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen rapporteren en interpreteren.
In deel II worden de basisvaardigheden getraind om op verantwoorde wijze een intelligentietest af te nemen, te scoren en te rapporteren.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Toelichting

Het beroepsspecifieke functioneren richt zich op de toepassing van observatiemethodes en het onderzoek van de cognitieve mogelijkheden van een kind, jongere en volwassene aan de hand van de Wechslerschalen.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een observatierapport opstellen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

9. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
12. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Toelichting

Specificering van de beroepsspecifieke compenties in het domein 'Psychologische diagnostiek'
Het practicum psychodiagnostiek in het 1ste opleidingsjaar beoogt dat de student:
- observatiemethoden en beoordelingstechnieken selecteert in functie van de vraagstelling
- de gekozen observatiemethode adequaat hanteert
- relevante gegevens ingewonnen via observatie verzamelt, ordent en interpreteert
- de observatiegegevens rapporteert in functie van de vraagstelling
- op een gestandaardiseerde manier de intellectuele capaciteiten (kind, jongere, volwassene) onderzoekt aan de hand van d WPPSI-R, de WISC-III en de WAIS-III
- een goed contact opbouwt met de persoon die getest wordt
- de testresultaten scoort en analyseert
- een schriftelijk rapport maakt

Leermiddelen

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving
- Andere: testhandleidingen, testkoffers, testcabines

Verplichte leermiddelen

Cursus, eigen nota's en slides.
De testkoffers en testhandleidingen van de WPPSI-R, WISC-III en WAIS-III en de video van de WPPSI-R en DVD van de WISC-III (demonstratie van een testafname) worden ontleend via het studeercentrum.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- oefenpracticum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 50 personen. Naast een theoretische aanzet, zal tijdens het practicum vooral tijd besteed worden aan het aanleren en inoefenen van obeservatie en testafname technieken. Er wordt gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en toe te passen. De studenten worden verondersteld buitenschools de observatie en testafname technieken verder te oefenen aan de hand van individuele opdrachten en groepsopdrachten.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen
- paper/werkstuk

Omschrijving

De evaluatie van Observatiemethoden (OM) en Testmethoden (TM) bestaat uit verschillende onderdelen:
- Werkstuk: 5/20
- Schriftelijk examen: 10/20
- Mondeling examen: 5/20

Werkstuk OM: 2 taken worden gequoteerd
Werkstuk TM: testprotocol van de afname en verbetering van de WPPSI-R, WISC-III en WAIS-III bij een proefpersoon en één

verslag van de kwalitatieve verwerking van een van deze onderzoeken (WAIS-III of WISC-III).

Schriftelijk examen OM: toetsing inzichten in de wetenschappelijke achtergrond van de diverse observatie- en beoordelingstechnieken
Schriftelijk examen TM (open boek): kwantitatieve en kwalitatieve verwerking van de drie intelligentietesten (WPPSI-R, WISC-III en WAIS-III).

Mondeling examen TM: individuele afname van 4 subtests van een bij toeval getrokken intelligentietest.

Om te kunnen slagen moeten de studenten alle opdrachten indienen en deelnemen aan het examen. De opdrachten worden gegeven tijdens de lessen. Voor alle opdrachten zal er een deadline zijn voor de inlevering.

Begeleiding

Feedback tijdens de contacturen.
Beeldmateriaal te bekijken in het studeercentrum.
Feedback op taken.
Individuele contactname met de praktijklectoren op het kantoor in de Lessius Hogeschool

Werkvelden

Code: TP1oWerkveld
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: BERNAERTS Ivo, SCHEPERS Catherine, THEUNIS Lut, VAN REUSEL Geert
Coördinator: BERNAERTS Ivo

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Werkvelden

Inhoud

De inhoud van de lessen richt zich op de verschillende werkvelden waarin een bachelor in de toegepaste psychologie wordt tewerkgesteld.
Aan de hand van casusmateriaal worden de nodige handvatten aangereikt om in het doolhof van voorzieningen en informatie een wegwijzer te kunnen bieden aan de student.
In het schoolpsychologische werkveld maakt de student kennis met het onderwijs in Vlaanderen op structureel, juridisch en inhoudelijk niveau en de Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB). De opdrachten, werkingsprincipes en werkdomeinen (leren en studeren, schoolloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheid) van het CLB worden verduidelijkt.
In het orthopedagogische werkveld maakt de student kennis met de gehandicaptenzorg, de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulpverlening. Zowel de organisatiecultuur als de concrete werking van de verschillende sectoren komen aan bod.
Voor het klinisch-psychologische werkveld maakt de student kennis met ambulante en residentiële voorzieningen zoals centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische afdelingen van ziekenhuizen, dagcentra, revalidatiecentra, gezondheidspsychologische en forensisch-psychologische diensten.
Voor het arbeids- en organisatiepsychologische werkveld maakt de student kennis met zowel overheids- als privéinstellingen zoals interim- en selectiebureaus, VDAB, personeelsdiensten, adviesbureaus en marktonderzoekbureaus.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Toelichting

Dit opleidingsonderdeel is een aanzet tot het stagekeuzeproces: de student wordt voorbereid om een verantwoorde stagekeuze te maken voor het tweede en derde opleidingsjaar.

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: toepassen)

Toelichting

De student maakt kennis met:
- de verschillende soorten organisaties binnen de werkvelden van een BaTP;
- de structuur en werking van de organisatie waarin een BaTP wordt tewerkgesteld;

- het concrete takenpakket van de BaTP binnen de respectievelijke werkvelden.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: softwareprogramma eurobid

Verplichte leermiddelen

- Cursusmateriaal per werkveld (kernleerstof, oefeningen, casussen, ...)
- Eigen nota's en slides met verwijzingen naar leerstof (brochures, teksten, artikels) op het internet

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- begeleide zelfstudie

Omschrijving

De lessen worden probleemgestuurd opgebouwd.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het examen bestaat uit twee delen:
Deel 1 Schriftelijk geslotenboek examen over kernleerstof
(1/4 van de punten)
Deel 2 Schriftelijk openboek examen (computer) met casussen uit de verschillende werkvelden + toetsing van Eurobid
(3/4 van de punten)

Begeleiding

De student kan voor vragen bij de respectievelijke docenten terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool.

Geïntegreerd werkcollege

Code: TP1oGeintWrkC
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: CLEMENT Jan, Coomans Gwendolyn, SOETENS Barbara, VERNIERS Karen
Coördinator: Coomans Gwendolyn

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Geïntegreerd werkcollege

Inhoud

Het **schrijven van een wetenschappelijke paper** vormt de rode draad van het werkcollege. Het vertrekpunt hiervoor is een bestaand Engelstalig wetenschappelijk artikel vanuit het psychologisch werkveld. Er wordt gewerkt in kleine groepjes van een 5-tal personen.
Als introductie wordt er een korte theoretische achtergrond gegeven over wetenschappelijke artikels en het lezen ervan. Bij het schrijven van een eigen wetenschappelijk artikel worden de studenten begeleid in alle fasen van het schrijfproces: een artikel leren ***samenvatten*** en de probleemstelling distilleren, het globaal concept uitsplitsen in ***subthema's en deelhypothesen*** met behulp van een ***brainstorming***-techniek, het leren opstellen van een ***'bouwplan'*** voor het eigen artikel. Hierbij wordt ***kritisch reflecteren*** gestimuleerd. Bij het doorlopen van deze fasen staan ook ***infovaardigheden*** centraal: literatuur leren opzoeken, kennismaking met verschillende databases, zoekstrategieën opstellen en de gevonden literatuur kritisch leren beoordelen. Verder wordt er ook stilgestaan bij ***schriftelijke rapporteringsvaardigheden***: wat zijn inhoudelijke en vormvereisten voor het schrijven van een wetenschappelijk artikel? Hoe refereren? Tot slot komen ook ***mondelinge rapporteringsvaardigheden*** aan bod: er worden presentatievaardigheden gedemonstreerd en er wordt een Power Point introductie cursus aangeboden; waarna de studenten kort hun eigen groepsartikel aan de groep voorstellen. Aan de hand van ***individuele reflectie*** leert de student ook stilstaan bij zijn eigen leerproces, het groepsproces en zijn verworven competenties.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Research - Research - De student kan opzoekingswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
3. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen)
6. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: integreren)

Toelichting

Geïntegreerd werkcollege (GIW) houdt een integratie in van diverse **methodieken** rond informatie verzamelen, van **schriftelijk en mondeling rapporteren**, van individueel en groepswerk,.. Het houdt eveneens een integratie in van gepubliceerd **wetenschappelijk onderzoek** en de eigen kritische gedachteontwikkeling en de eigen creativiteit. Tenslotte is het een oefening in **samenwerken**: in groep leren overleggen, onderhandelen en beslissingen nemen.

Vereiste voorkennis

Competenties

Het Geïntegreerd Werkcollege (GIW) is een practicum dat diverse aspecten van de opleiding bachelor in de toegepaste psychologie ***integreert***. Het is een **vakoverschrijdend** werkcollege. Informatie uit de theoretische colleges; zoals algemene psychologie, sociale psychologie, persoonlijkheidspsychologie, psychopedagogie, statistiek, psychodiagnostiek,.. maar ook uit de praktijkgerichte colleges (psychodiagnostiek, werkvelden,..) worden aangewend tijdens het college GIW. Kernconcepten die in deze vakken al gezien werden (vb. intelligentie); worden m.a.w. als inhoudelijk kernthema gebruikt in GIW. Zo wordt er bijvoorbeeld als vertrekpunt een wetenschappelijk artikel gelezen over intelligentie of wordt de reeds geziene leerstof over dit thema gelinkt aan de onderzoeksvraag van hun eigen wetenschappelijke paper.

Leermiddelen

Type

- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving

Verplichte leermiddelen

- Handleiding Geïntegreerd Werkcollege + cursus refereren
- Power Point slides op Toledo
- Ondersteunende teksten op Toledo
- eigen nota's

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- oefenpracticum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie
- Andere: monitoraat (in kleine groepjes per 5)

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 50 personen. Binnen elke lesgroep wordt er gewerkt in kleine groepjes van 5 personen. Deze werkvorm heeft het voordeel van een efficiënte info-overdracht in grote groep, maar ook een meer gedifferentieerde procesbegeleiding op het niveau van de kleine groepjes door de docent. Door het werken met kleine groepjes wordt eveneens het 'leren van elkaar' gestimuleerd.
De theoretische achtergrond en de aan te leren vaardigheden worden telkens in de grote lesgroep aangereikt; waarna de studenten steeds in kleine groep het geleerde kunnen toepassen (groepswerk). Bij het aanreiken van de verschillende info- en rapporteringsvaardigheden, worden eveneens enkele begeleide zelfstudiemomenten ingelast om de aangereikte principes in te oefenen.
Tot slot wordt het schrijven en presenteren van het eigen artikel, mee gestuurd door middel van enkele besprekingen met elk groepje apart (monitoraat).

Evaluatie

Types

- paper/werkstuk
- presentatie
- permanente evaluatie

Omschrijving

Tijdens het GIW is **aanwezigheid** tijdens de lesbeurten een absolute vereiste. Er wordt tijdens de colleges namelijk *interactief* en *in groep* gewerkt. Daarenboven wordt er een vrij strikt stappenplan gevolgd en dienen er ook opdrachten op bepaalde tijdstippen ingediend te worden. Er is geen examen voorzien, maar er is wel een **permanente proces- en productevaluatie**:

- opdrachten (zowel individueel- als groepsaandeel)
- groepsportfolio: groeps- en individueel artikel
- mondelinge presentatie groepsartikel
- individuele zelfreflectie

Begeleiding

Tijdens de begeleide zelfstudie, het werken in kleine groepjes en de monitoraten wordt inhoudelijke follow-up door de docent voorzien. Verdere vragen en bedenkingen kunnen tijdens de lessen of via mail.

Statistiek I

Code: TP1oStat
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: JANSSENS Dirk
Coördinator: JANSSENS Dirk

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Statistiek I

Inhoud

Inleiding
Als inleiding wordt de plaats van de statistiek in het sociaal-wetenschappelijk onderzoek besproken. Hierbij wordt het begrip variabele (eigenschap) geïntroduceerd. Een belangrijk onderdeel bij het onderzoek is het operationaliseren en meten van variabelen. Er wordt hierbij een overzicht gegeven van de soorten variabelen en van de verschillende meetniveaus.

Univariate analyse
De studie van één enkele variabele.
Er wordt aandacht besteed aan methoden om gegevens te verzamelen. Eenmaal de onderzoeker over zijn gegevens beschikt kan de analyse starten. Voor de beschrijving van één variabele omvat dit de volgende technieken:
- Frequentieverdeling opstellen, aangevuld met grafische weergave
- Percentielen definiëren en berekenen
- Centrummaten definiëren en berekenen (zoals rekenkundig gemiddelde, mediaan, modus, gewogen gemiddelde, meetkundig gemiddelde,...)
- Spreidingsmaten definiëren en berekenen (zoals range, standaarddeviatie, variantie, interkwartiel bereik,...)
- Scheefheidscoëfficiënt en kurtosis

Een aantal van de berekende kengetallen worden met elkaar in verband gebracht in formules (zoals bij de berekening van de standaardscores) of in figuren (zoals bij de box-plot). Tevens wordt nagegaan wat er gebeurt met de frequentieverdeling en met de kengetallen bij een lineaire transformatie. De univariate analyse wordt afgesloten met de studie van een belangrijke theoretische frequentieverdeling, namelijk de normale verdeling.

Bivariate analyse
De studie van het verband tussen twee variabelen.
De methoden die worden gehanteerd bij de studie van het verband tussen twee variabelen hangen af van welke soort die variabelen zijn. Op die manier komen we tot kruistabellen, waarop diverse getallen kunnen berekend worden om onafhankelijkheid tussen de variabelen na te gaan.
Een andere techniek die wordt toegepast op twee kantitatieve variabelen is de regressie- en correlatieanalyse. Met behulp van de kleinste kwadratenmethode worden vergelijkingen van de regressierechten afgeleid. Begrippen zoals covariantie, determinatie- en correlatiecoëfficiënt worden eveneens besproken. Hierbij primeert steeds de interpretatie van de resultaten boven de wiskundige afleidingen.

Veel van de opgesomde begrippen worden geïllustreerd met het software-pakket SPSS. Het is dan ook belangrijk om computeruitvoer van SPSS goed te kunnen lezen en te begrijpen. Het zelf gebruiken van SPSS komt pas aan bod in het tweede jaar (bij Statistiek II).

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)

Toelichting

De kennis van statistiek speelt een belangrijke rol bij het verzamelen, samenvatten en interpreteren van gegevens in proefondervindelijk onderzoek. In dit opleidingsonderdeel worden de beschrijvende technieken behandeld. Dit houdt in

dat studenten na het volgen van dit opleidingsonderdeel diverse grafieken, tabellen en kengetallen aangaande eigenschappen (variabelen) moeten kunnen begrijpen en interpreteren.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Vanuit wiskundig standpunt wordt een elementaire kennis verwacht van algebraïsche technieken (volgorde van bewerkingen, rekenen met machten, vereenvoudigen van uitdrukkingen,...). De kennis van het sommatieteken is aanbevolen, maar zal tijdens de colleges herhaald worden.
De voorkennis van elementaire meetkundige begrippen is eveneens aanbevolen (assenstelsel, vergelijking van rechten), maar ook hierover wordt tijdens de colleges een korte herhaling gegeven.
Vanuit statistisch oogpunt is er geen voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

- Handboek 1: Toegepaste statistiek: Beschrijvende technieken, Van Peet, Van den Wittenboer en Hox, Wolters-Noordhoff, 2004 ISBN 90-207-3233-1
- Handboek 2: Toegepaste statistiek - Beschrijvende technieken - werkboek, Van Peet, Van den Wittenboer en Hox, Wolters-Noordhoff, 2004 ISBN 90-207-3224-2
- Cursusmateriaal (oefeningen met oplossingen), beschikbaar gesteld door de docent.
- Afdruk van de getoonde slides worden vooraf via het elektronisch leerplatform beschikbaar gesteld.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- oefenpracticum
- begeleide zelfstudie
- Andere: Proefexamen (vrijblijvend)

Omschrijving

Alle statistische begrippen worden aangebracht tijdens de hoorcolleges. Het accent zal vooral gelegd worden op de betekenis en interpretatie, hoewel eveneens aandacht wordt besteed aan de opstelling van formules. Bewijsvoeringen worden hierbij steeds achterwege gelaten.

Op het einde van elk hoorcollege worden een aantal oefeningen opgegeven om de geziene leerstof in te oefenen en te begrijpen. Er wordt van iedere student verwacht dat hij de oefeningen voorbereidt. De oplossingen worden steeds besproken bij het begin van het volgende hoorcollege.

Er is hierbij steeds ruimte om in te gaan op mogelijke problemen.
Verder zijn er nog een aantal sessies voorzien met overzichtsoefeningen. Op die manier worden grotere delen van de leerstof geïntegreerd.

Naast de hoorcolleges zijn er (vrijblijvende) monitoraten voorzien om oefeningen op te lossen en eventuele moeilijkheden over de leerstof te bespreken.

In de loop van de maand december is er een (vrijblijvend) proefexamen voorzien om een indruk te krijgen van de aard en de moeilijkheidsgraad van het examen in januari.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het schriftelijk examen bestaat enkel uit oefeningen. Hierbij zal het accent liggen op de inhoudelijke betekenis van de begrippen (80% van de punten), hoewel ook het rekentechnische aan bod komt (20% van de punten). Op het examen mag een formularium, opgesteld door de docent, gebruikt worden. Een rekentoestel mag eveneens gebruikt worden.

Begeleiding

Naast het beschikbare oefenmateriaal met oplossingen kunnen individueel vragen gesteld worden aan de docent na afspraak.

Psychodiagnostiek I

Code: TP1oPsyDiagn
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: DECALUWE Veerle, Germeijs Veerle
Coördinator: Germeijs Veerle

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Psychodiagnostiek I

Inhoud

De cursus bestaat uit 6 grote delen.
1. In het eerste deel behandelen we de vraag: Wat is psychodiagnostiek? Er wordt ingegaan op definities van psychodiagnostiek en het doel van psychodiagnostiek. Vervolgens wordt er een omschrijving gegeven van psychodiagnostiek aan de hand van drie componenten (theorie, model, meetinstrumenten). Bij de component 'model' wordt de klassieke testtheorie besproken. Ten slotte wordt het diagnostisch proces omschreven als een proces waarin de drie componenten samenvloeien. Dit eerste deel vormt een inleiding op de overige delen van de cursus, waarin vooral de component 'meetinstrumenten' centraal zal staan.
2. In het tweede deel gaan we in op de geschiedenis van de psychodiagnostiek, waarbij vooral de geschiedenis van de ontwikkeling van meetinstrumenten aan bod komt.
3. In het derde deel komen verschillende aspecten over het meten in de psychologie aan bod. Daarbij gaan we in op de betekenis van schaleren en bekijken we verschillende kenmerken van psychodiagnostische instrumenten (antwoordschalen, dimensionaliteit, meetniveau, scoring en normen, aard van het gemeten gedrag).
4. Het vierde deel behandelt de betrouwbaarheid van meetinstrumenten. We bespreken achtereenvolgens de betekenis van betrouwbaarheid, verschillende betrouwbaarheidscoëfficiënten binnen de klassieke testtheorie, en vuistregels voor de beoordeling van betrouwbaarheid.
5. Het vijfde deel gaat over de validiteit van meetinstrumenten. We bespreken de betekenis van validiteit, verschillende manieren om validiteit te onderzoeken, enkele problemen met betrekking tot de validiteitscoëfficiënten, en vuistregels voor de beoordeling van validiteit.
6. In het laatste deel behandelen we enkele thema's over het nemen van beslissingen op grond van tests. Enkele van de volgende thema's worden behandeld: de controverse tussen klinische en statistische predictie en de evaluatie van meetinstrumenten.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: weten)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: weten)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

6. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op leeromgeving
- Andere: Eigen nota's

Verplichte leermiddelen

ter Laak, J.J.F. & de Goede M.P.M. (2005). Psychologische diagnostiek: inhoudelijke en methodologische grondslagen. Amsterdam: Harcourt Assessment.
Teksten van docenten beschikbaar op Toledo.
Slides beschikbaar op Toledo.
Eigen nota's.

Aanbevolen leermiddelen

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

Begeleiding

Mogelijkheid tot vragen stellen tijdens de les, na de les of na afspraak met de docent. Op het einde van de cursus wordt er een monitoraatles voorzien waarop studenten terecht kunnen met vragen over de inhoud van de cursus.

Gesprekstechnieken I

Code: TP1oGesprekst
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: VERSCHAEREN Edward
Coördinator: VERSCHAEREN Edward

Vaktype

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gesprekstechnieken I

Inhoud

In Gesprekstechnieken I wordt toegespitst op het onderscheid tussen psychologische en alledaagse gespreksvoering. Daarbij bestuderen we respectievelijk een wetenschappelijk referentiekader rond professionele gespreksvoering, de gepaste basishouding van de psycholoog en de concrete vaardigheden die daarbij horen.

Hoofdstuk 1 van het handboek *Psychologische Gespreksvoering* geeft de korte inhoud weer van de volgende hoofdstukken.

Hoodstuk 2 gaat over de uitgangspunten betreffende het werken met mensen aan het oplossen of reduceren van hun problemen. Vanuit welke gezindheid wordt de gesprekspartner benaderd? Deze keuze dient verantwoord te worden, omdat die ons handelen als psychologisch dienstverlener kleurt en ook invloed heeft op de keuze van wetenschappelijke literatuur, waarmee in het handboek gewerkt wordt.

De hoofdstukken 3 en 4 bevatten de bespreking van enkele belangrijke theoretische gezichtspunten op het gebied van de persoonlijkheidspsychologie die het fundament vormen voor het handelen bij professionele dienstverlening en begeleiding. In hoofdstuk 3 besteden we aandacht aan opvattingen uit de humanistische psychologie, met name de theorie en de methoden van de cliëntgerichte benadering (Rogers, 1951, Swildens, 1999). Ter aanvulling en als verscherping van de Rogeriaanse visie putten we een aantal hoofdzaken uit de cognitieve psychologie van Wexler (1974). In hoofdstuk 4 bespreken we enkele aspecten van theorieën over het sociaal-leren (Mischel, 1973; Bandura, 1977, 1997). Deze zijn van belang in verband met onze visie op het functioneren van mensen in het algemeen en gezien hun betekenis voor het leren oplossen van problemen.

In hoofdstuk 5 besteden we aandacht aan een viertal 'rollen' van de psychologische dienstverlener en aan een gespreksmodel, ontleend aan Egan (1994). Daarin wordt systematisch weergegeven welke fasen men in een gesprek of reeks gesprekken kan onderscheiden.

De hoofdstukken 6, 7 en 8 bevatten de beschrijving van praktische (deel-)vaardigheden en complexere gedragsvormen die de psycholoog nodig heeft in de diverse fasen van het dienstverleningsgesprek. Hoofdstuk 6 bevat de beschrijving van de functie en de inhoud van een aantal basisvaardigheden (Ivey, 1971), nodig voor het voeren van een gesprek of gespreksfase, waarin de professionele dienstverlener zich vooral luisterend en ordenend gedraagt met nog grote terughoudendheid ten aanzien van het presenteren van een andere opvatting dan de cliënt. In hoofdstuk 7 gaan we in op de complexere vaardigheden, die toegevoegd worden aan de vaardigheden uit hoofdstuk 6, om zo bij te dragen aan een nieuwe, misschien oplossingen biedende kijk op het probleem van de cliënt.

In hoofdstuk 8 wordt de vraag beantwoord hoe een cliënt zijn nieuw verkregen inzichten in praktijk kan brengen. De psycholoog wordt hier coach. De samenwerking met de dienstverlener gaat over in zelfsturing door de cliënt, met ondersteuning van de coach, zodat de eerste leert zelfstandig verder te opereren.

Tot slot bespreken we nog enkele eenvoudige gespreksmoddellen: het informatievergarend gesprek, het adviesgesprek en het slecht-nieuwsgesprek.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.

3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Toelichting

In het opleidingsonderdeel Gesprekstechnieken I leer je de methodiek van de psychologische gespreksvoering. Doel is je voor te bereiden op de ervaringsgerichte practica gesprekstechnieken van het tweede jaar. In het opleidingsonderdeel gesprekstechnieken II zal je immers deze leerstof zelf leren toepassen in kleine groepjes. Bovendien wordt op deze materie voortgebouwd tijdens het Projectwerk Diagnostiek en Begeleiding van het derde jaar. Opzet is je duidelijk het onderscheid te laten inzien tussen dagelijkse communicatie en psychologische gespreksvoering.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthalend (Niveau: inzien)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien)
3. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: inzien)
4. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan een psychodiagnostisch gesprek voeren. (Niveau: inzien)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: inzien)
6. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: inzien)
7. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: inzien)
8. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: inzien)
9. Communicatie - Rapportering - De student kan onderhandelen en bemiddelen i.f.v. de (hulp)vraag. (Niveau: inzien)
10. Communicatie - Overleg - De student kan contacten leggen met andere (hulpverlenings)- instanties en deze werkrelatie onderhouden. (Niveau: inzien)
11. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: inzien)
12. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: inzien)

Toelichting

Het eerste doel is een bijdrage te leveren aan het inzicht in de processen die een rol spelen bij het voeren van psychologische gesprekken. Het tweede doel van dit opleidingsonderdeel is het zo nauwkeurig mogelijk beschrijven van de concrete vaardigheden die men nodig heeft om iemand met een persoonlijk probleem te helpen. Het beheersen van deze vaardigheden is een tweede noodzakelijke voorwaarde voor het voeren van hulpverleningsgesprekken, wat tijdens Gesprekstechnieken II grondig ingeoefend wordt.

Leermiddelen

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op leeromgeving
- Andere: het zelfinstructieprogramma GEVAT via de PC

Verplichte leermiddelen

- Lang, G. & van der Molen, H.T. (2003. 12de druk). *Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening.* Soest: Nelissen. 240 blz., ISBN 9024409616, 27.50 euro
- het PC programma GEVAT (Gespreksvaardigheidstraining)
- Eigen notities

Aanbevolen leermiddelen

- Bij het deel 'Gespreksmodellen': Van der Molen, H.T. & Kluytmans, F. (2005). *gespreksvoering. Basisvaardigheden en gespreksmodellen.* Groningen/houten: Wolters noordhoff.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- begeleide zelfstudie

Omschrijving

Tijdens het hoorcollege zal de docent meermaals vragen de geziene leerstof overzichtelijk samen te vatten op enkele bladzijden tegen de volgende les. Tevens wordt er gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en toe te passen, o.a. ontleend aan het computerprogramma GEVAT. De studenten worden verondersteld thuis zelf ook hun professionele gespreksvaardigheden aan de hand van dit PC programma te oefenen.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

Omschrijving

Het examen bestaat uit meerkeuzevragen, waarbij een giscorrectie wordt toegepast. Er wordt 1/N-1 punt afgetrokken per fout antwoord. (N is het aantal alternatieven per vraag). Met dit examen wordt zowel kennis van als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vragen bij gevalsstudies.

Begeleiding

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is de docent bereikbaar.